

Björn Finnhammar

Datum: 2008-03-03 Beteckning: RDT-översikt version 1.0

RDT-översikt

1 Inledning

Detta dokument är en kortfattad populärbeskrivning av RDT –projektet (Rikstäckande databas för trafikföreskrifter). Avsikten är att på ett enkelt sätt ge användarna möjlighet att snabbt skapa sig en översiktlig bild över syftet, processerna och systemet.

På uppdrag av regeringen inför Vägverket en rikstäckande databas för landets trafikföreskrifter, RDT. De myndigheter som beslutar om trafikföreskrifter ska publicera dem i en webbtjänst som nås från Vägverkets webbplats. Därefter lagras föreskrifterna i databasen. Databasen kommer först och främst att ge trafikanterna tillgång till trafikföreskrifter via Internet. Den kommer dessutom att effektivisera och modernisera hanteringen av trafikföreskrifter, göra det lättare att hitta bland föreskrifterna och förbättra rättsäkerheten.

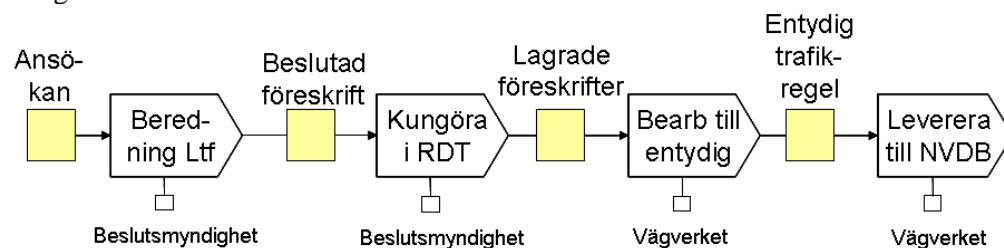
Vägverkets ledning har dessutom beslutat att RDT även ska kunna ta emot bearbetningsbar och vägnätsanknuten information om en trafikföreskrift. Det sker genom en koppling till den nationella vägdata-basen, NVDB. Detta gör det möjligt att bearbeta trafikföreskrifterna så att de kan användas i IT-stödda trafiksystem, för att bland annat förbättra förararbetet, minska utsläpp från fordon och förbättra framkomligheten. Föreskrifterna förs in i databasen av kommuner, länsstyrelser, Vägverket och Polisen.

2 RDT-projektet

Under 2006 formades ett projekt för att utveckla och införa RDT. Projektet består av två delar, en del som arbetar med verksamhetsutformning, organisation och etablering samt en del som arbetar med den tekniska utvecklingen. Omfattningen av RDT-systemet, och därmed av projektarbetet, styrs i hög grad av regeringsuppdraget ovan samt av Vägverkets interna krav för att effektivisera informationshanteringen av trafikregler. Vägverkets trafikjurister medverkar för att tolka de juridiska kraven.

3 RDT-processen

Arbetet med trafikföreskrifter och RDT kan översiktligt beskrivas i processen nedan. I processen ingår beslutsmyndigheternas beredning och beslut om trafikföreskrifter samt kungörelse i RDT.

Processteg

1. **Bereda** – beslutsmyndighetens hantering av föreskriften fram till beslut.
2. **Kungöra i RDT** – beslutsmyndigheten överför trafikföreskriften till Vägverkets webbplats, där den publiceras.
3. **Bearbeta till entydig trafikregel** för en viss sträcka. Ibland överlappar trafikregler varandra, men någon av dem gäller då före de andra. I det här processteget bearbetas informationen så att resultatet blir entydigt, en ”rådande” trafikregel.
4. **Leverera till NVDB** – de rådande trafikföreskrifterna levereras till NVDB.

Säkerhet och identifikation

Endast den myndighet som beslutar en viss trafikföreskrift får föra in den i RDT. För att klara av behörighetskraven byggs ett omfattande säkerhetssystem. Varje föreskrift kommer att skyddas från obehörig påverkan. Alla ansvariga på beslutsmyndigheten som ska lägga in information i databasen måste kunna identifieras för att säkerställa juridisk korrekthet. Detta görs genom e-legitimation.

4 Trafikföreskrifter – formella krav på struktur

En trafikföreskrift ska vara uppbyggd av följande delar:

- Rubrik – sammanfattar vad trafikregeln innebär
- Ingress – hänvisar till det lagrum som är grund för beslutet
- Trafikregel – innehåller detaljerad text om vad trafikregeln gäller samt var och när
- Ikraftträdande – anger när föreskriften träder ikraft och eventuellt när den upphör att gälla

Exempel på en lokal trafikföreskrift:

0093 2002:4

Aby kommuns lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik på Blekingegatan;

Beslutade den 9 juli 2002

Aby kommun föreskriver med stöd av 10 kap. 1 § andra stycket punkt 5 och 3 § första stycket trafikförordningen (1998:1276) följande.

På Blekingegatan mellan Utvägen och Skolgatan får fordon inte föras.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 10 september 2002.

på kommunens vägnar

Gun Gunnarsson

Karl Karlsson

5 BTR – bearbetningsbar och vägnätsanknuten information

I RDT ingår information om trafikregler i en bearbetningsbar och vägnätsanknuten form, BTR. BTR står för bearbetningsbara trafikregler, vilket innebär är att trafikföreskrifterna även finns lagrade med all information nedbruten i form av definierade begrepp.

Begreppen finns definierade i Vägverkets IT-anpassade mallar och när BTR-informationen förs in i RDT-systemet kan den tolkas automatiskt. BTR-informationen lämnas frivilligt av beslutsmyndigheterna och kan bara skapas med RDT-anpassade beredningssystem. Om BTR-informationen utelämnas kommer Vägverket att komplettera med den.

Läget där trafikföreskrifter gäller kopplas i allmänhet till sträckor som finns representerade i den nationella vägdatabasen.

Exempel på begrepp som finns i Vägverkets mallar:

Föreskriftens beteckning (beslutsmyndighetskod, beslutsår och löpnummer)

0093-2002-4

Abo kommuns lokala trafikföreskrifter om förbud mot trafik med motordrivna fordon på Blekingegatan;

beslutade den **9 juli 2002.**

Abo kommun föreskriver med stöd av **10 kap. 1 § andra stycket 5 och 3 § första stycket trafikförordningen (1998:1276) följande.**

På **Blekingegatan** mellan **Utvägen** och **Skolgatan** får motordrivna fordon **inte** föras.

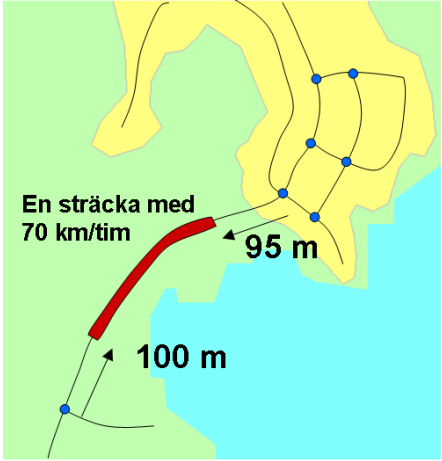
Dessa föreskrifter träder i kraft den **10 september 2002.**

Gun Gunnarsson
Karl Karlsson

Allt inom de röda rutorna är exempel på BTR-information.

Detta lagras som specifika begrepp som kan hanteras av dataprogram

Exempel på vägnätsanknuten information (som ingår i BTR-informationen):

Vägnätet i den nationella vägdatabasen NVDB består av

- **Noder** – de blå punkterna
- **Länkar** – logisk förbindelse mellan noder

Länkar representeras av en **geometri** (den svarta linjen)

En vägnätsanknuten trafikföreskrift har ett läge på en eller flera länkar. Avstånd anges från noderna.

Exemplet visar en föreskrifts placering på *en* länk.

6 RDT-databasens informationslag

RDT-databasen lagrar huvudsakligen följande typ av information om varje trafikföreskrift:

1. **Författningsdokumentet** i ett format som Riksarkivet anger för långtidslagring av dokument.
2. **Registeruppgifter**, några få utvalda nyckelbegrepp.
3. **BTR-information**, bearbetningsbar och vägnätsanknuten information, det vill säga trafikregeln har knutits till det nationella vägnätet i NVDB.

7 Lägesangivelsen

Det ska tydligt framgå av föreskriften *var* den gäller. Läget anges dels i **författningstexten**, dels i **vägnätsanknuten form** för att det ska kunna tolkas maskinellt. Koordinater kan samlas in när man mäter in läget där en viss trafikregel gäller men används då endast som ett underlag vid vägnätsanknytningen.

Noggrannhet i lägesangivelsen

Det finns inga specificerade krav på lägesnoggrannhet när man skriver trafikföreskrifter. Beslutsmyndigheten måste bedöma vad som krävs för att trafikregeln ska bli tydlig. Ibland räcker det med att beskriva platsen med ett gatunamn, ibland krävs en mer preciserad lägesangivelse. Två exempel får belysa detta:

- Långgatan ska vara gågata.
- På Långgatan, 20 – 35 meter norr om korsningen med Kortgatan, får fordon inte stannas.

8 Mallar för författningstext och vägnätsanknytning

Vägverket har tagit fram mallar för författningar som är trafikföreskrifter. Mallarna är i grunden ett förslag till skrivsätt för trafikföreskrifter. Samtidigt fungerar mallarna som en stomme i den så kallade BTR-informationen vilket gör trafikföreskrifterna möjliga att tolka i dator. Mallarna innehåller även regler för hur trafikregeln ska vägnätsanknytas eller knytas mot ett område.

9 Kvalitet

Hantering av trafikföreskrifter styrs av bestämmelser i lagar, förordningar och föreskrifter. Dessa regler uttrycker de formella krav som finns på hantering av trafikföreskrifterna och innehållet i dessa.

Bestämmelserna berör dock inte arbetsprocessen ur ett kvalitetsperspektiv annat än på en mycket övergripande nivå. För att få en kvalitetsstyrd arbetsprocess krävs att beslutsmyndigheten följer ett grundläggande koncept för:

- styrning
- egenkontroll
- uppföljning
- ständiga förbättringar.

10 RDT –teknisk lösning

Den tekniska lösningen för RDT innebär att trafikföreskriften levereras som ett dokument som publiceras på Internet. Föreskriften tas också emot från system, som anpassats för att leverera information direkt till RDT. Denna direktlevererade information tolkas automatiskt och maskinellt.

Datakatalog

RDT innehåller en datakatalog som beskriver uppbyggnaden av begrepp i författningstexten. Datakatalogen har två syften:

- att utgöra mallar för författningstext när föreskrifter utformas med IT-stöd
- att vara ett instrument för kontroll av den BTR-information som levereras till RDT.

BTR – innehåll

BTR-informationen lagras i en hierarkisk struktur. Informationen gör det möjligt för användarna att få tillgång till automatiskt bearbetningsbara trafikregler.

RDT formatspecifikation XML

För att överföra information till och från RDT används ett XML-baserat format som bygger på svenska standarder för information om vägar.